

1. Tolkien: A gyűrűk ura című regényében a tündék az író által kitalált quenya nyelven beszélnek.

a) Figyelje meg a következő mondatokat, és egészítse ki a szabályt!

A létige a quenyában egyes számban a ____ (van), többes számban pedig a ____ (vannak).

Sina ná elen. (ez csillag) Sinë nar eleni. (ezek csillagok)
Sina ná aiwë. (ez madár) Sinë nar aiwi. (ezek madarak)
Sina ná Atan. (ez ember) Sinë nar atta Atani. (ez két ember)
Sina ná alda. (ez fa) Sinë nar cainen aldar. (ez 10 fa)
Sina ná cirya. (ez hajó) Sinë nar lempë ciryar. (ez 5 hajó)
Sina ná rocco. (ez ló) Sinë nar enquë roccor. (ez hat ló)

b) A példák alapján a Quenya a magyarra vagy az angolra/németre hasonlít-e a fenti típusú mondatokat tekintve?

c) Hányféle többes számmal találkoztunk a példákban? El lehet-e dönteni, mi a szabály? Találja ki a következő szavak többes számú alakjait!

- i) *Elda (tünde)*
- ii) *lómë (éjszaka)*
- iii) *Ainu (isten)*
- iv) *quendi (tünde asszony)*
- v) *aran (király)*
- vi) *lambë (nyelv)*

2. Egy magyarul tanuló német anyanyelvű hölgy írta ezeket a mondatokat. Milyen hibákat követett el? Mi lehetett a hiba oka?

- a) *Most ismét más háztartási alkalmazott kell keresnem az apámnak.*
- b) *Most ismét olvasok egy magyar könyvt, ugyanis "A láthatatlan ember" című regényt Gárdonyi Gézától.*
- c) *Lányaim nevei Anke, Sandra és Eva. Eva a legfiatalobb, orvostudományot tanul a Kölni egyetemen a negyedik évben.*
- d) *Mellékelem kis fotomot.*

3. A finn nyelvben létezik egy partitívusz nevű eset. Itt látható néhány példa arról, hogyan kell létrehozni ezt az alakot. Állapítsa meg a szabályokat (csoportosítsa az azonosan viselkedő szavakat), és képezzen a megfogalmazott szabályok alapján a többi finn szóból is partitívuszt! (Az *ä* nyílt *e* - a magánhangzó-harmóniában az *a* palatális párja; *y=ü*.)

<u>Nominatívusz</u>	<u>Partitívusz</u>	<u>Nominatívusz</u>	<u>Partitívusz</u>
talo (ház)	taloa	a) kaunis (szép)	
kukka (virág)	kukkaa	b) kirja (könyv)	
museo (múzeum)	museota	c) kapea (keskeny)	
kirje (levél)	kirjettä	d) lasi (pohár)	
puhelin (telefon)	puhelinta	e) ohut (vékony)	
tyttö (lány)	tyttöä	f) terve (egészséges)	
lyhyt (rövid)	lyhyttä	g) avain (kulcs)	
päivä (nap)	päivää	h) tehtävä (feladat)	
nopea (gyors)	nopeata	i) lammas (bárány)	
mies (férfi)	miestä	j) keittiö (konyha)	
kappale (fejezet)	kappaletta	k) kynä (toll)	
kuppi (csésze)	kuppia	l) paperi (papír)	
rikas (gazdag)	rikasta	m) kirkas (ragyogó)	
huone (szoba)	huonetta	n) pöytä (asztal)	
televisio (televízió)	televisiota	o) tuoli (szék)	
sänky (ágy)	sänkyä	p) lintu (madár)	
		q) kello (óra)	
		r) hidas (lassú)	
		s) leveä (széles)	

4. Milyen finn tőtípusokat tud megállapítani az alábbi szavak alapján?

alanyeset	-bAn	-bÓl
talo	talossa	talosta
rakennus	rakennuksessa	rakennuksesta
nuori	nuoressa	nuoresta
vaikea	vaikeassa	vaikeasta
taivas	taivaassa	taivaasta
kirja	kirjassa	kirjasta
puhelin	puhelimessa	puhelimesta
huone	huoneessa	huoneesta
patsas	patsaassa	patsaasta
kysymys	kysymyksessä	kysymyksestä
pieni	pienessä	pienestä
kirje	kirjeessä	kirjeestä
museo	museossa	museosta
avain	avaimessa	avaimesta
tuuli	tuulessa	tuulesta
terve	terveessä	terveestä
pimeä	pimeässä	pimeästä
tapaus	tapauksessa	tapauksesta

Mik lesznek az alábbi szavak ragozott alakjai a fentiek alapján?

a) pehmeä	f) kieli
b) korjaus	g) kappale
c) kello	h) eläin
d) radio	i) koira
e) viisas	

5. Az alábbi példák alapján találja ki, melyek az igei személyragok a finn nyelvben.

Inf	E/1 (minä)	E/2 (sinä)	E/3 (hän)	T/1 (me)	T/2 (te)	T/3 (he)
kutsua	kutsun	kutsut	kutsuu	kutsumme	kutsutte	kutsuvat
katsoa	katson	katsot	katsoo	katsomme	katsotte	katsovat
etsiä	etsin	etsit	etsii	etsimme	etsitte	etsivät
itkeä	itken	itket	itkee	itkemme	itkette	itkevät

Ezek alapján írja be a megfelelő igeragokat az alábbi mondatokba.

PUHUA - beszélni

- Minä puhu_ suomea. (Beszélek finnül.)
- Sinä puhu_ suomea.
- Hän puhu_ suomea.
- Me puhu_ unkaria. (Beszélünk magyarul.)
- Te puhu_ unkaria.
- He puhu_ unkaria.

TULLA - jönni

- Minä tule_ Helsingistä. (Helsinkiből jövök.)
- Sinä tule_ Helsingistä.
- Hän tule_ Helsingistä.
- Me tule_ Pécsistä. (Pécsről jövünk.)
- Te tule_ Pécsistä.
- He tule_ Pécsistä.

RAKASTAA - szeretni

- Te rakasta_ meitä. (Szerettek minket.)
- Hän rakasta_ minua. (Szeret engem.)
- Minä rakasta_ sinua. (Szeretlek.)
- He rakasta_ teitä. (Szeretnek titeket.)
- Sinä rakasta_ häntä. (Szereted őt.)
- Me rakasta_ heitä. (Szeretjük őket.)

6. Hogy fejezik ki a tagadást a finnben az alábbi példák alapján?

állítás	tagadás	állítás	tagadás
minä katson (látok)	minä en katso (nem látok)	minä itken (sírok)	minä en itke (nem sírok)
sinä katsot (látsz)	sinä et katso (nem látsz)	sinä itket (sírész)	sinä et itke (nem sírész)
hän katsoo	hän ei katso	hän itkee	hän ei itke
me katsomme	me emme katso	me itkemme	me emme itke
te katsotte	te ette katso	te itkette	te ette itke
he katsovat	he eivät katso	he itkevät	he eivät itke

Ezek alapján írja le a fenti (i. PUHUA, ii. TULLA, iii. RAKASTAA igéket tartalmazó) mondatok tagadó változatát.